

SZAKDOLGOZAT

Kausics Anikó
Természetvédelmi Mérnök BSc

Keszthely
2023

Balatongyörök parti növényzetének botanikai értékei

Belső konzulensek: Dr. Bódis Judit egyetemi docens

Pacsai Bálint tanársegéd

Készítette: Kausics Anikó Természetvédelmi mérnök BSc, ETOLMF, nappali tagozat

Intézet/Tanszék: Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet Természetvédelmi Biológia Tanszék

Napjainkban a Balaton és környéke turisztikai szempontból nagy népszerűségnek örvend, viszont ennek a népszerűségnek és a part menti építkezéseknek komoly hatása van a tavat körülvevő élőhelyekre. A nádasok a part felől érintkező élőhely-komplexek, melyek a vizes élőhelyekhez kötődő fajok megőrzésében fontos szerepet tölthetnek be, a biodiverzitás szempontjából kiemelkedő jelentőségűek. A Balaton partján az elmúlt évtizedekben zajló építkezések drasztikus beavatkozásokkal, néhány helyen pusztítással jártak, amit a természetes környezetnek és az itt élő növényeknek el kellett szenvednie. Ennek következtében mára már csak kevés érintetlen partszakasz található a tó közelében.

Kutatómunkám során arra kerestem a választ, hogy a turisztikai szempontból rendkívül frekvenciált Balaton parti zónájában, ahol nádasok, magassásosok és a kaszálók fragmentumai vannak, találhatók-e még védett növényfajok.

Balatongyöröknek 6 km hosszú partszakasza van, ennek a keleti részét vizsgáltam munkám során. A vizsgált területnek az északi végpontja a Balatonederics felé eső településhatár volt (ami egyúttal megyehatár is), a déli végpontot pedig ott állapítottuk meg, ahol a széles és egységes nádas zóna véget ért. A mintaterületemtől délre a nádas már becserjésedett, rekettyefüzes területtel határos, hiányzik a sásos öv. Az általam bejárt partszakasz kb. 3 km hosszú, viszont maga a felmért terület ennél jóval hosszabb, mivel számos bejáró szabdalja fel a nádast az adott szakaszon. A vizsgált partszakaszon egy nagyobb folt országos jelentőségű védett természeti terület található és a nyílt víz, maga a Balaton pedig Natura 2000 kiemelt jelentőségű természetmegőrzési és különleges madárvédelmi terület. Ennek függvényében jelentős esélye volt annak, hogy a területen jelen vannak még védett és értékes fajok.

A felméréseket gyalogosan, a vasút és a part menti rész között végeztem és a Locus Map alkalmazás segítségével rögzítettem az adatokat. Ezen a rövid szakaszon 15 védett növényfajt találtam a parti növényzetben, melyből 3 közvetlenül nem kapcsolódik a nádas élőhelyhez.

A leggyakoribb védett faj a mocsári kocsord (*Puccinellium palustre*) volt, mely általánosan elterjedt a sásos-nádas sávban. A vízben álló nádas sávban a gyilkos csomorika (*Cicuta virosa*) és a nádi boglárka (*Ranunculus lingua*) mellett néhány széteső rostostövű sás (*Carex appropinquata*) zsombékot is találtunk. A vasút menti árkokban a bugás sás (*Carex paniculata*) és az árokvirág (*Samolus valerandi*) hosszabb szakaszokon fordul elő. Nem művelt magaskórós területen fordult elő a közösségi jelentőségű kiskécskű aszat (*Cirsium brachycephalum*). A rétek és a sásos szegélyének faja a csermelyaszat (*Cirsium rivulare*), és ugyancsak a sásos szegély néhány pontján került elő a gázló (*Hydrocotyle vulgaris*). Egyetlen apró kormos csátés (*Schoenus nigricans*) foltra bukkantunk, egy tő mocsári sisakoskosborral (*Anacamptis palustris*).

A megtalált növények növelik a terület értékét, így florisztikai szempontból is fontos a nádas és a hozzá kapcsolódó partmenti zóna védelme. Fontos azonban kiemelni, hogy a védett fajok egy része olyan területekről került elő, amelyek nem védettek.